

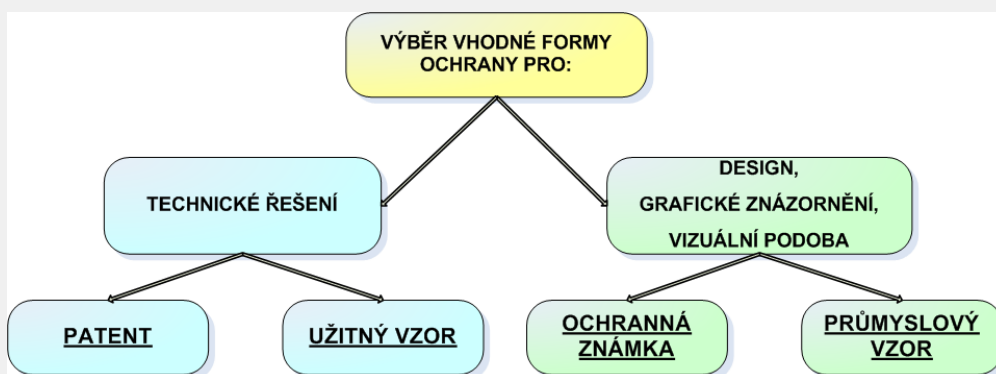
ÚVOD DO OCHRANY PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

(IPR – INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS)

K ČEMU SLOUŽÍ OCHRANA PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

- Ochrana před odcizením či zneužitím vlastního průmyslového (duševního) vlastnictví
- Získání konkurenční výhody na základě právního monopolu pro nakládání s IPR
- Zvýšení pravděpodobnosti návratnosti investic a získání užítku z výsledků duševní činnosti v oblasti techniky a průmyslu
- Zabezpečení snadnější komercializace průmyslového vlastnictví formou jeho využití na vlastní inovační výrobu a prodej výrobků nebo na prodej licencí k využití jiným osobám

CO JE MOŽNÉ CHRÁNIT A FORMY OCHRANY

JAK ZÍSKAT OCHRANU IPR

1. Provést si rešerši - průzkum stavu techniky (patent, užitný vzor) / označení (ochranná známka) / vzorů (průmyslový vzor) s ověřením novosti svého nápadu
2. Navštívit a objednat si služby patentového (příp. známkoprávního) zástupce
3. Společně s patentovým zástupcem vypracovat popis vynálezu a případně doplnit rešerši
4. Společně s patentovým zástupcem připravit a podat přihlášku na ÚPV (Úřad průmyslového vlastnictví, A. Čermáka 2a, Praha 6, 160 68; www.upv.cz)
5. Zaplatit poplatky ÚPV a honorář patentovému zástupci
6. Do 12 měsíců (u ochranné známky nebo průmyslového vzoru do 6 měsíců!) ode dne podání přihlášky na ÚPV podat mezinárodní přihlášky (např. národní v konkrétních zahraničních zemích, PCT, aj.) – jedná se o využití práva přednosti / priority.
7. Dále postupovat dle pokynů patentového zástupce, ÚPV, příp. zahraničních úřadů a mezinárodních úřadů (WIPO, OHIM) pro ochranu průmyslového vlastnictví
8. Hradit včas udržovací poplatky za ochranu IPR

Vysvětlení:

První přihláška k ochraně průmyslového vlastnictví se obvykle podává v domovské zemi přihlašovatele, v našem případě tedy v ČR; na Úřadě průmyslového vlastnictví. Pokud má vlastník předmětu průmyslového vlastnictví zájem rozšířit svou ochranu i do zahraničí, je k tomu z důvodu zamezení nekalé konkurence třeba využít limit doby vymezuující tzv. právo přednosti (priority) – tj. do 12 měsíců (patent, užitný vzor) nebo do 6 měsíců (ochranná známka, průmyslový vzor) ode dne podání přihlášky v první zemi.

PATENT OCHRANA TECHNICKÉHO ŘEŠENÍ

Co to je:

Dokument prokazující světovou novost vynálezu splňujícího podmínky pro udělení patentu, zaručující vlastníkovvi patentu výhradní právo k průmyslovému využití tohoto vynálezu.

Podmínky pro udělení:

- Světová novost technického řešení, tj. není součástí stavu techniky; a nebylo publikováno!
- Neexistuje předchozí publikace popisující předmět zájmu o ochranu
- Průmyslová využitelnost
- Musí přesahovat rámec pouhé odborné dovednosti
- Uděluje se až po úspěšném absolvování úplného průzkumu

Získání a doba platnosti:

- Dnem podání přihlášky vzniká přihlašovatelemi tzv. právo přednosti nebo-li prioritá – 12 měsíců
- Před udělením patentu provádí ÚPV tzv. úplný průzkum, o který musí přihlašovatel požádat (do 36 měsíců od podání přihlášky)
- Po splnění všech náležitostí bývá patent udělen zpravidla po 3-5 nebo i více letech
- Doba platnosti je max. 20 let (léčiva a prostředky na ochranu rostlin max. 25 let)

Je vhodný zejména když:

- Jde o generační vynález – technické řešení přinášející zásadní změny v daném odvětví
- Jde o výsledek náročného a nákladného aplikovaného výzkumu
- Jde o světově nové technické řešení s nadějí na úspěšné absolvování přísného průzkumu
- Jde o technicky náročná a sofistikovaná řešení
- Výroba založená na vynálezu se jeví jako dlouhodobá a perspektivní
- V odvětví je silná konkurence
- Majitel vynálezu chce založit příjmový model do značné míry nebo pouze na prodeji licencí

Náklady v ČR:

- Přihlášení na ÚPV – 1200 Kč (600 Kč, pokud je přihlašovatelem vylučně původce)
- Žádost o provedení úplného průzkumu na ÚPV – 3000 Kč
- Náklady na služby patentového zástupce – obvykle cca 10.000 – 30.000 Kč
- Náklady na udržování v platnosti:
 - a) Za 1. až 4. rok ode dne podání přihlášky (za každý rok) – 1000 Kč
 - b) Za 5. až 8. rok (za každý rok) – 2000 Kč
 - c) Za 9. rok 3000 Kč, 10. rok 4000 Kč, 11. rok 6000 Kč, 12. rok 8000 Kč, 13. rok 10.000 Kč, 14. rok 12.000 Kč, 15. rok 14.000 Kč, 16. rok 16.000 Kč, 17. rok 18.000 Kč, 18. rok 20.000 Kč, 19. rok 22.000 Kč, 20. rok 24.000 Kč

PATENT nebo UŽITNÝ VZOR?	
(srovnání)	
Patent oproti užitému vzoru:	
➤	Umožňuje silnější a bezpečnější ochranu vynálezu
➤	Je nákladnější na získání a udržování v platnosti
➤	Podmínkou pro udělení je přísný úplný průzkum stavu techniky provedený ÚPV
➤	Bývá úspěšnému přihlašovatelemi udělen až po mnohem delší době (cca 2 – 5 let)
➤	Významněji zvyšuje hodnotu firmy a dává případným investorům a zájemcům o koupi licence poměrně značné garance bezpečnosti a návratnosti investic
➤	Umožňuje dosáhnout vyšší akceptované ceny a finančních příjmů z případných licencí

UŽITNÝ VZOR OCHRANA TECHNICKÉHO ŘEŠENÍ

Co to je:

Dokument zaručující vlastníkovvi vynálezu výhradní právo k průmyslovému využití tohoto vynálezu; který však neprokazuje (ačkoliv předpokládá) světovou novost. Neoficiálně bývá označován jako tzv. „malý patent“.

Podmínky pro registraci:

- Novost – technické řešení není součástí stavu techniky zjistitelným namátkovou rešerší
- Neexistuje předchozí publikace popisující předmět zájmu o ochranu
- Průmyslová využitelnost
- Musí přesahovat rámec pouhé odborné dovednosti

Získání a doba platnosti:

- Dnem podání přihlášky vzniká přihlašovatelemi tzv. *právo přednosti* nebo-li *priorita* – 12 měsíců
- Po cca 2-3 měsících od podání přihlášky ÚPV zašle přihlašovatelemi osvědčení o registraci
- Doba platnosti je max. 10 let

Je vhodný zejména když:

- Obchodní případ má kratší časový horizont
- Je plánován jednorázový prodej průmyslového vlastnictví
- Cílem je rychlé zavedení výroby, která však nebude mít dlouhodobou perspektivu
- Jde o technicky relativně jednoduché řešení
- Jde o technické řešení, které by pravděpodobně neobstálo v přísných kritériích pro patent
- Je třeba rychle získat ochranu průmyslového vlastnictví
- Majitel vynálezu chce založit příjmový model především na vlastní výrobě s následným prodejem inovačních výrobků

Náklady v ČR:

- Přihlášení na ÚPV – 1000 Kč (500 Kč, pokud je přihlašovatelemi výlučně původce)
- Náklady na služby patentového zástupce – obvykle cca 5.000 – 20.000 Kč
- Náklady na udržování v platnosti:
 - o Ochrana vzniklá po přihlášce platí 4 roky od data podání přihlášky
 - o Prodloužení platnosti:
 - a) Poprvé o tři roky – 6000 Kč
 - b) Podruhé o tři roky – 6000 Kč

UŽITNÝ VZOR nebo PATENT?	
(srovnání)	
Užitný vzor oproti patentu:	
➤	Je levnější
➤	Bývá zaregistrován velice rychle; jeho platnost vznikne už po 2 – 3 měsících
➤	Bývá snadněji dosažitelný – neprovádí se přísný celosvětový průzkum stavu techniky
➤	Představuje slabší ochranu vynálezu
➤	Nedává případným investorům a zájemcům o koupi licence veliké garance bezpečnosti a návratnosti investic
➤	Neumožňuje dosáhnout vysoké akceptované ceny a finančních příjmů z případných licencí
➤	Užitným vzorem nelze chránit způsob výroby, pracovní postup, použití postupu k novému účelu - jejich ochrana je možná pouze patentem
➤	V některých zemích užitný vzor neexistuje

OCHRANNÁ ZNÁMKA OCHRANA GRAFICKÉHO ZNÁZORNĚNÍ

Co to je:

Dokument zaručující vlastníkovvi ochranné známky výlučné právo používat specifické označení ve spojení s výrobky nebo službami, pro něž je chráněna. Ochrannou známkou může být chráněno označení schopné grafického znázornění, zejména slova, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obalu, pokud je způsobilé odlišit výrobky nebo služby různých osob.

Podmínky pro registraci:

- Novost a unikátnost označení pro vybrané oblasti (*třídy*) výrobků a služeb
- Často je třeba prokázat skutečnost užívání přihlašovaného označení
- Označení není ve vztahu k zákazníkům klamavé nebo nepravdivé
- Je zaregistrováno až po úspěšném absolvování věcného průzkumu novosti přihlašovaného označení; provedeném pracovníky ÚPV

Získání a doba platnosti:

- Dnem podání přihlášky vzniká přihlašovatelvi tzv. *právo přednosti* nebo-li *priorita* – 6 měsíců
- Po splnění všech podmínek provede ÚPV zápis do rejstříku ochranných známek
- K zápisu dojde obvykle do 5-6 měsíců od podání přihlášky
- Doba platnosti je 10 let s možností prodlužování vždy o dalších 10 let (neomezeně)

Je vhodná zejména když:

- Je předpoklad dlouhodobého využívání označení – v řádu desítek let a více
- Je silné konkurenční prostředí
- Je třeba budovat silnou značku výrobku nebo firmy (brand)
- Přihlašovatel chce zvýšit hodnotu firmy před výhledově plánovaným prodejem firmy
- Přihlašovatel celkově investuje značné prostředky do marketingu a propagace

Náklady v ČR:

- Přihlášení na ÚPV:
 - o Přihlášení individuální ochranné známky pro 3 třídy výrobků nebo služeb – 5000 Kč
 - o Přihlášení kolektivní ochranné známky pro 3 třídy výrobků nebo služeb – 10.000 Kč
 - o Poplatek za každou třídu výrobků nebo služeb nad 3 třídy – 500 Kč
- Náklady na služby patentového zástupce – obvykle cca 10.000 – 20.000 Kč
- Náklady na udržování v platnosti:
 - o Žádost o obnovu zápisu individuální ochranné známky – 2500 Kč
 - o Žádost o obnovu zápisu kolektivní ochranné známky – 5000 Kč

OCHRANNÁ ZNÁMKA nebo PRŮMYSLOVÝ VZOR?	
(srovnání)	
Ochranná známka oproti průmyslovému vzoru:	
➤	Je nákladnější na získání i prodlužování
➤	Umožňuje chránit názvy výrobků, služeb i subjektů
➤	Umožňuje v případě včasného prodlužování platnosti časově neomezenou platnost
➤	Přihlašovatel musí prokazovat, že označení skutečně používá – pro zápis i při obnově
➤	Jednotlivá přihláška ochranné známky může obsahovat pouze jedno vyobrazení
➤	Je marketingově silnější, silněji podporuje budování značky (brand)
➤	V průběhu času více zvyšuje finanční hodnotu firmy – po dlouhodobém užívání označení

PRŮMYSLOVÝ VZOR OCHRANA DESIGNU A VIZUÁLNÍ PODOBY

Co to je:

Dokument zaručující vlastníkovému průmyslového vzoru výlučné právo používat předmět průmyslového vzoru, představujícího zejména designérské řešení vnějšího vzhledu výrobků a jejich obalů. Průmyslovým vzorem není podstata technického řešení, ale výsledek tvůrčí činnosti průmyslového návrhářství, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury či materiálů výrobku samotného nebo jeho zdobení.

Podmínky pro registraci:

- Novost – vzor není v kolizi s existujícími vzory
- Vzor nebyl nikde zveřejněn před podáním přihlášky (mimo zveřejnění vlastníkem nejvíce 12 měsíců před podáním přihlášky)
- Má individuální povahu – odlišitelnost od jiných vzorů a předmětů designu
- Celkový dojem, který vyvolává, se musí lišit od celkového dojmu, které vyvolávají dříve zveřejněné průmyslové vzory

Získání a doba platnosti:

- Dnem podání přihlášky vzniká přihlašovatelovi tzv. *právo přednosti* nebo-li *priorita* – 6 měsíců
- ÚPV zaregistruje průmyslový vzor po průzkumu novosti (provedeném pouze v ČR a EU)
- K zápisu dojde obvykle do 6-9 měsíců od podání přihlášky
- Doba platnosti je max. 25 let

Je vhodná zejména když:

- Firma potřebuje ochránit před konkurencí design výrobku nebo jeho obalu
- Firma potřebuje zvýšit rozpoznatelnost výrobku mezi zákazníky
- Design výrobku nebo obalu zároveň předurčuje jeho funkčnost

Náklady v ČR:

- Přihlášení na ÚPV:
 - o 1000 Kč - ochrana platí 5 let od data podání přihlášky (500 Kč, pokud je přihlašovatelem výlučně původce)
 - o Poplatek za každý další průmyslový vzor obsažený v přihlášce – 600 Kč (300 Kč, pokud je přihlašovatelem výlučně původce)
- Náklady na služby patentového zástupce – obvykle cca 5000 – 15.000 Kč
- Náklady na udržování v platnosti (celkem pro všechny vzory obsažené v přihlášce):
 - a) Poprvé o pět roků – 3000 Kč
 - b) Podruhé o pět roků – 6000 Kč
 - c) Potřetí o pět roků – 9000 Kč
 - d) Počtvrté o pět roků -12.000 Kč

PRŮMYSLOVÝ VZOR nebo OCHRANNÁ ZNÁMKA?	
(srovnání)	
Průmyslový vzor oproti ochranné známce:	
➤	Je levnější
➤	Umožňuje pouze časově omezenou platnost (max. 25 let)
➤	Vztahuje se speciálně k výrobkům nebo jejich obalům
➤	Vhodněji řeší ochranu designu výrobku nebo jeho obalu
➤	Přihlašovatel nemusí prokazovat skutečnost užívání vzoru
➤	Umožňuje do jednotlivé přihlášky zahrnout vysoký počet různých vzorů

VÝKLAD POJMŮ

EVROPSKÝ PATENT

Nejde o patent v pravém slova smyslu. Skutečný patent platný jednotně v celé Evropě zatím neexistuje. Má podobnou funkci jako PCT, s tím, že běžnou prioritou prodlužuje pouze o 1 měsíc na 13 měsíců, umožňuje však při větším počtu zemí určení dosáhnout úspory nákladů. Platí pro státy sdružené v Evropské patentové organizaci (EPO), zahrnující všechny země EU (kromě Malty) a také některé další evropské státy.

LICENCE

Smlouva, kterou majitel průmyslového vlastnictví poskytuje, obvykle za úplatu formou licenčních poplatků dalšímu subjektu právo do určité míry disponovat předmětem průmyslového vlastnictví. Může se vztahovat např. na *patent*, *užitný vzor*, *ochrannou známku* i *průmyslový vzor*. Licence může být „výlučná“ (výhradní) – která poskytuje určitou exkluzivitu jedinému příjemci licence; nebo „nevýlučná“ (nevýhradní), která je poskytována více příjemcům licence současně.

MALÝ PATENT

Slangové označení pro *užitný vzor*, charakterizující nižší nákladnost a slabší ochranu oproti patentu.

PCT

Mezinárodní přihláška podávaná podle Smlouvy o patentové spolupráci (PCT), pomocí které lze najednou získat ochranu v 128-mi smluvních státech a čtyři regionální patenty (včetně tzv. „Evropského patentu“). Prodlužuje prioritou na 30 měsíců od vzniku *práva přednosti* s tím, že následuje řízení o národních *patentech* v jednotlivých zemích, které si přihlašovatel v dané lhůtě vybere. Přihláška PCT se podává prostřednictvím ÚPV.

PRIORITA / PRÁVO PŘEDNOSTI

Pravidlo, které vychází z Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví. Dle něj osoba, která řádně přihlásí v některém unijním státě vynález, *užitný vzor* nebo *průmyslový vzor* nebo model, tovární nebo *ochrannou známku*, používá práva přednosti při přihlášce v kterémkoliv dalším unijním státu, jestliže takovou přihlášku podá v prioritní lhůtě. Prioritní lhůta je 12 měsíců u patentů a *užitných vzorů*; a 6 měsíců u *průmyslových vzorů* a *ochranných známek*. Počítá se ode dne, kdy byla podána poprvé žádost v některém unijním státě.

PRŮMYSLOVÉ VLASTNICTVÍ (IPR – Intellectual Property Rights)

Forma duševního vlastnictví, unikátní výsledek duševní činnosti, který spadá do oblastí techniky a průmyslu.

REŠERŠE

Průzkum stavu známých technických řešení (*patenty*, *užitné vzory*) nebo označení a *vzorů designu* (*ochranná známka*, *průmyslový vzor*). Kvůli zamezení ztráty investic by se měl provést ještě před podáním přihlášky k ochraně průmyslového vlastnictví – samotný přihlašovatel s případnou pomocí patentového zástupce nebo pracovníků ÚPV.

SOUBĚŽNÁ PŘIHLÁŠKA

Úkon, při němž se současně a ve stejné datum přihlásí vynález k ochraně jak formou *patentu*, tak i *užitným vzorem*. Vhodně kombinuje možnost získat velice rychle doklad o ochraně a výhledově zajistit silnou ochranu průmyslového vlastnictví.

TŘÍDY VÝROBKŮ A SLUŽEB

Seznam kategorií výrobků a služeb, dle nichž se člení ochrana pro ochranné známky.

ÚPLNÝ PRŮZKUM (VĚCNÝ PRŮZKUM)

Průzkum, provádějící ÚPV, jímž se ověřuje světová novost přihlašovaného předmětu průmyslového vlastnictví.

ÚPV

Úřad průmyslového vlastnictví, se sídlem v Praze 6, Antonína Čermáka 2a. Úřad je ústředním orgánem státní správy České republiky pro ochranu průmyslového vlastnictví. Internetová adresa webu úřadu je www.upv.cz.

Uvedené informace slouží pro velmi stručné a přehledné informování – proto jsou neúplné. Pro více informací a aktualit i vysvětlení souvislostí se obraťte na patentového zástupce.